

Brusselse ontmoetingen rond water : 2^e editie

Een organisatie van het Coördinatieplatform van de wateractoren en -operatoren

9 : 00	Onthaal van de deelnemers
9 : 30	Inleiding op 2e editie van de Brusselse ontmoetingen rond water <i>Benoit Willocx, Leefmilieu Brussel</i>
9 : 40	De vorderingen in het Waterbeheerplan 2016-2021 en rol van de wateroperatoren <i>Valérie Stoop, Leefmilieu Brussel</i>
9 : 50	Gewestelijke en intergemeentelijke projecten en realisaties De uitvoering van een gecoördineerd waterbeleid in het Brussels Gewest is primordiaal voor de uitvoering van het Waterbeheerplan. Voorstelling van de acties van de wateroperatoren sinds de eerste Brusselse ontmoetingen rond water (september 2015) : <ul style="list-style-type: none"> o om de kwaliteit van het water en de leefomgeving te verbeteren; o maar ook om de overstromingsrisico's te voorkomen en te beheren. <i>Sofie Bracke en Anne-Claire Dewez, Leefmilieu Brussel</i> <i>Olivier Pireyn, Vivaqua</i> <i>BMWB</i>
11 : 20	Vragenronde

11 : 50	<p>Terugblik op de burgerparticipatie in de strijd tegen overstromingen Voorstelling van enkele historische overstromingen in Brussel, met name die van 1839 en 1850, en de impact op de bewoners via hun reacties, interventies en de aard van hun engagementen.</p> <p style="text-align: right;"><i>Audrey Donceel, La Fonderie</i></p>
12 : 10	<p>Metten is weten: het water in Brussel</p> <p>Onder het motto 'Meten is weten' bestaat er in Brussel een uitgebreid meetnetwerk (Flowbru.be) voor het monitoren van de regenval, alsook van het afval- en oppervlaktewater in riolen en waterlopen. De metingen gebeuren continu en in real time wat toelaat een beter inzicht te verwerven in het functioneren van het Brusselse watersysteem. Daarnaast worden heel wat bijkomende metingen uitgevoerd in functie van specifieke vragen, die gebruikmaken van alternatieve methodes die onder de noemer 'Citizen Science' vallen. Deze presentatie houdt verband met de tweede workshop in de namiddag.</p> <p style="text-align: right;"><i>Dr. Boud Verbeiren, in naam van de BMWB</i></p>
12 : 30	<p>Inleiding op de workshops in de namiddag</p> <p style="text-align: right;"><i>Emilie Lavender, Leefmilieu Brussel</i></p>
12 : 35	<p>Korte toespraak ter afsluiting van de voormiddag door Minister Céline Fremault, bevoegd voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</p>
12 : 45	<p style="text-align: center;">Lunch – Networking</p>
14 : 00	<p>Workshop 1 : Co-design met oog voor water</p> <p>Co-design kan de interactie tussen het waterbeheer en het stadsproject vergemakkelijken door te streven naar een nauwere samenwerking tussen de experts en het maatschappelijk middenveld. Het statuut van de ontwerper in het uitwerkingsproces van projecten verandert. De ontwerper wordt tot een team van architecten, hydrologen, bewoners, verenigingen, vertegenwoordigers van de administratie, enz. ... Het uitvoeringsproces van stadsprojecten is zo beter aangepast aan de lokale context. Tijdens deze rondetafel zal er op interactieve wijze kennis worden uitgewisseld terwijl het team van animatoren hun visie op co-design zal voorleggen via een praktische oefening en een debat.</p> <p>Het debat na de oefening heeft als doel het denkwerk open te trekken naar bredere, zelfs institutionele vraagstukken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe kan een participatief proces van co-design een invloed hebben op de stedelijke voorschriften? In welke context? - Welke expertise draagt het maatschappelijk middenveld (bewoners, wijkcomité, verenigingen, ...) aan in het proces van co-design ? - Hoe kan de architect (of een andere expert) zich aan deze nieuwe dynamiek aanpassen? <p><i>Animatie (in het Frans) : Catalina Dobre (doctoranda, centre de recherche Habiter, Faculté d'architecture La Cambre- Horta, ULB), Marco Ranzato (architect, stedelijk studiebureau LATITUDE) en Andrea Aragone (architecte, stedelijk studiebureau LATITUDE).</i></p>

Workshop 2: Water meten via Citizen Science

Naast het monitoren van het regen-, afval- en oppervlaktewater in Brussel via een uitgebreid meetnetwerk (Flowbru.be) bestaan er tal van initiatieven met bijkomende metingen in functie van specifieke vragen. Recent maken alternatieve meetmethoden, met low-cost sensoren en citizen science (metingen met én door burgers) opgang.

In deze sessie is het de bedoeling om eerst een zicht te krijgen op de bestaande initiatieven (afgerond of lopend), waarbij een aantal sprekende voorbeelden onder de loep worden genomen:

WaterCitiSense in het kader van het BRUSSEAU project: Het meten met én door burgers voor een beter begrip van de waterstromen en volumes op lokale schaal (wijk- en perceelsniveau).

FloodCitiSense project: Low-cost regenmetingen en burgerobservaties van overstromingen via een gezamenlijk ontworpen mobiele applicatie.

De PACCO test: het meten van de waterkwaliteit van Brusselse vijvers via een low-cost monitoring systeem (PACCO).

Vervolgens wordt tijdens de discussie verder ingegaan op de voordelen, uitdagingen, beperkingen van dergelijke methodes. Via interactieve oefeningen wordt nagegaan wat het potentieel is van dergelijke methodes met een focus op water in Brussel: Wat motiveert burgers om mee te meten? Hoe kunnen we de nauwkeurigheid van metingen verzekeren?

Animatie (in het Nederlands): **Boud Verbeiren** en **Dimitri Crespin** (Hydrologen VUB in naam van het BRUSSEAU-team).

Workshop 3 : Solidair stroomgebied van de Molenbeek

Een solidair stroomgebied is een oud concept dat echter nog geen stabiele vorm vond om definitief te worden. Het concept wordt op verschillende manieren beproefd. Het solidair stroomgebied van de Molenbeek krijgt stap voor stap vorm. Een solidair stroomgebied is een begrip dat ervan uitgaat dat om oplossingen te begrijpen en te vinden voor problemen rond waterbeheer (overstromingen, vervuilende lozingen in afvoerioleringen, daling van de zuiveringskosten, verbetering van de ecologische watercyclus, sociale vriendelijkheid, enz.) men moet kunnen zorgen voor solidariteit tussen personen, praktijken of administraties, zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts. De achterliggende idee is dat de actoren samenwerken en een meer gedecentraliseerd waterbeheer beogen.

Het stroomgebied van de Molenbeek is in Brussel vrij groot aangezien het zich uitstrekt over vier gemeenten: Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette en Brussel (Laken). Sinds enkele maanden loopt er een experiment met die vier gemeenten om te komen tot de juiste omstandigheden voor het bestaan van een dergelijk solidair stroomgebied. In dat verband wordt de totstandkoming van het project ondersteund door de vier betrokken gemeenten en gecoördineerd door de SGWB (wat het BCM wordt genoemd, het Begeleidingscomité van de Molenbeek). Het project heeft echter enkel zin als de bewoners er zich voor interesseren en ertoe bijdragen en de dialoog kunnen aangaan met de overheid en de wateroperatoren.

Het debat zal op verschillende niveaus worden gevoerd.

- Voorstelling van het begrip solidair stroomgebied en discussie over het concept
- Voorstelling van de brochure en discussie over de zin en interpretatie ervan. Hoe kan de burger nog nauwer worden betrokken?
- Werk op de kaart om de reeds bestaande en toekomstige elementen “aan te vullen”. Waarop moet worden gelet ?

*Animatie (in het Frans) : de **SGWB** (Staten-Generaal van het Water in Brussel) met de vier gemeenten van het solidair stroomgebied van de Molenbeek (onder voorbehoud).*

15 : 30

Feedback over de workshops

16 : 00

Afsluitende drink van de Brusselse ontmoetingen rond water

